

NR 34
MAR 2021

SMUK

nyheds magasin

INDHOLD

03 SMUK i en CORONA tid

Forord ved Rasmus Frandsen, orkesterchef

03 Kære medlemmer

Forord ved Keller Nielsen, Formand for SMUK Støtteforening.

04 Kom på en musikalsk rundrejse

SMUKs historie og Syd- og Sønderjyllands historie hænger sammen. Over ti sider kan du komme med rundt i regionen og læse om borgmestrenes oplevelse af SMUK og ikke mindst få en række små historier om Forsvarets Musikalske Ambassadører, og vi lover, der vil være et par overraskelser undervejs.

Vi tager dig med til Fredericia, Kolding, Vejen, Haderslev, Aabenraa, Sønderborg, Tønder og Varde kommuner.

14 Oplev 2 gange "cand. med. musik"

Hvis et instrument sprutter eller bare trænger til at få masseret messingene, så ved musikerne hver især, hvem de skal ringe til. Akkurat som når man har brug for lægen, er det nemlig en tillidssag, hvilken instrumentmager, der får lov at få fingrene i instrumenterne. Mød to af musikdoktorerne her.

18 Manden der viste vejen

Peter Karm er ny kommunaldirektør i Haderslev. Men der var engang, hvor Forsvaret var hans arbejdsgiver, og der var engang, hvor han viste vejen for SMUK i Sønderborgs gader. Få hele historien her.

KÆRE LÆSERE

Grundet den nuværende COVID-19 situation, fastholder Forsvaret den midlertidige nedlukning og hjemsendelse af de tre professionelle musikkorps, således også Slesvigske Musikkorps.

Januar byder traditionen tro på SMUK Nytårskonserter. Normalt spiller vi for mere end 6.000 glade og klappende publikummer, men i år var der helt stille.

Som resten af Danmark ser vi frem til igen at opleve hverdagen. Vi glæder os til paraderne, marchturene og koncerterne, og vi glæder os ikke mindst til at spille for vores gode og trofaste publikum.

Alle SMUK musikere er i topform og klar til at spille for fuld udblæsning, straks det er forsvarligt, og der er givet ordre herom. Vi har planlagt en lang række nye og spændende koncertprojekter, vi er sikre på, falder i jeres smag. 2021 bliver et SMUKt år.

Normalt vil vi her i nyhedsmagasinet præsentere jer for de kommende koncerter med SMUK. Men da vi endnu ikke ved, hvornår SMUK igen kan møde sit publikum, har vi i stedet for at præsentere koncerter valgt at tage jer med på en rundrejse i den region, vi holder så meget af – de Syd- og Sønderjyske kommuner. Vi fortæller en lille historie fra hver kommune og tegner dermed et billede af en landsdel, hvor militærmusik – og i særdeleshed SMUK – altid har spillet en væsentlig rolle.

Mens I læser, må vi alle væbne os med tålmodighed, vise samfundssind og bidrage til at Danmark kommer bedst muligt igennem denne svære tid.

Men én ting er sikkert: Vi glæder os til at se jer alle.

Pas godt på hinanden og jeres kære.

Rasmus Frandsen
Orkesterchef

KÆRE MEDLEMMER

Hjælpen er nær.

Selv i en vanskelig tid er det vigtigt, at vi kigger fremad og søger løsninger. Corona har tvunget det kulturelle Danmark i knæ, men det bliver hverdag igen med koncerter og musikalske tilbud. Vi skal blot have tålmodighed lidt endnu. Imens forbereder vi os til den dag, det sker.

For støtteforeningen er det magtpåliggende, at vi kan kommunikere med vore medlemmer. Og her er nyhedsmagasinet grundpillen. Det er derfor særdeles glædeligt, at finansieringen af dette nummer af nyhedsmagasinet er muliggjort gennem bidrag fra kommunerne i Aabenraa, Sønderborg, Tønder, Vejen, Varde, Fredericia og Haderslev samt Haderslev Butikker. Det er vi meget taknemmelige over. Det er kommuner, som SMUK har en særlig relation til. Vi oplever tilsvarende en usvækket tilslutning til SMUK Støtteforening fra medlemmerne; og dette til trods for, at vi på den musikalske front har haft meget lidt at tilbyde. Det fortæller, at der er en enestående opbakning til SMUK; fra kommunerne og fra mere end 3.000 medlemmer i såvel vores landsdel som over det ganske land. Det bidrager også til, at vi kan genstarte koncertfonden med henblik på at kunne gennemføre koncerter i stil med nytårs- og efterårskoncerterne, idet koncertfonden er en forudsætning herfor. Støtteforeningen vil bruge alle vore kræfter og ressourcer, herunder gennem støtte til koncertfonden, på at sikre, at SMUK fortsat kan have en bred appel til den danske befolkning.

"Fordi noget er værd at kæmpe for"

Keller Nielsen
Formand for SMUK Støtteforening

GAVEKORT
Gaven der giver glæde og aldrig skal byttes

NYHED!
Køb et gavekortbevis nemt og hurtigt - og få det tilsendt på mail eller sms.
Læs mere på www.haderslev-butikker.dk

En musikalsk forbindelse

SMUK – Slesvigske Musikkorps skaber en forbindelse til tiden, der var og er, og musikken er med til at holde liv i de historiske begivenheder, der har defineret Danmark.

SMUK spiller smil frem i hele landet, men orkesteret har et særligt bånd til netop Syd- og Sønderjylland. Med rødder tilbage til Gottorp Slot i Slesvig har SMUK en naturlig forbindelse til hele grænseregionen.

SMUK er med andre ord den bro, der skaber en musikalsk forbindelse mellem de Syd- og Sønderjyske kommuner, til historien, til fremtiden og over

landegrænser, og som er med til at gøre Syd- og Sønderjylland til en samlet region med stærke bånd og et stærkt fællesskab.

Du har sikkert selv haft en god oplevelse med SMUK. Måske fra en af de populære nytårskoncerter eller noget helt andet, og forhåbentlig glæder du dig til, at det igen bliver muligt at møde musikkorpset.

Mens du venter, kan du på de næste sider her i magasinet komme med på en musikalsk rundrejse i den region, der rummer så meget historie og som spiller – og altid har spillet – en så stor rolle for Forsvaret og for dansk militærmusik.

Jens Christian Lietzen er blandt de ansatte i SMUK, der gør akkurat dette. Han har de seneste ti år været dirigent i Vejen Garden. Garden er blandt de dygtigste i Danmark og har som den eneste bygarde vundet DM for bygarde fire gange. To gange er Vejen Garden desuden blevet Europamester.

- Vejen Garden er utrolig ambitiøs. Jeg hørte dem første gang i 1997 til DM, og jeg faldt fuldstændig på halen. De er så homogene. Det er bare en samlet blok, der kommer marcherende, siger han og tilføjer:

- Der er en enorm vilje til at tilegne sig viden, og det er noget, der gennemsyrrer garden. En af grundene til Vejen Gardens store succes er, at alle hele tiden vil være bedre, og alle suger til sig.

- En af Vejen Gardens store forcer er desuden, at de kan rekruttere bredt, fordi alle har råd til at spille i Vejen Garden, siger han og forklarer, at garden har indtægter gennem sine optrædener, men at der især er en særdeles aktiv støtteforening, der formår at skrabe penge sammen gennem blandt andet en genbrugsbutik.

Jens Christian Lietzen har i øvrigt selv spillet i et FDF-orkester som barn og ung.

- For mig blev der åbnet op til et helt nyt univers. Mange ser ikke garder som noget finkulturelt, men spilleglæden er enorm, og jeg tror aldrig, at jeg havde beskæftiget mig med musik i dag, hvis ikke jeg havde spillet i FDF-orkesteret.

SMUK-musiker faldt på halen

Det der med at gå i takt har langt de fleste musikere i SMUK prøvet, længe inden de blev en af Forsvarets Musikalske Ambassadører. Mange af musikerne har trådt deres barnesko i en garde eller et FDF-orkester, og der er fortsat tætte bånd mellem disse og SMUK. Flere musikere i SMUK er således tilknyttet disse orkestre som dirigenter eller undervisere og er derfor med til at dygtiggøre dem, der måske bliver fremtidens militærmusikere.

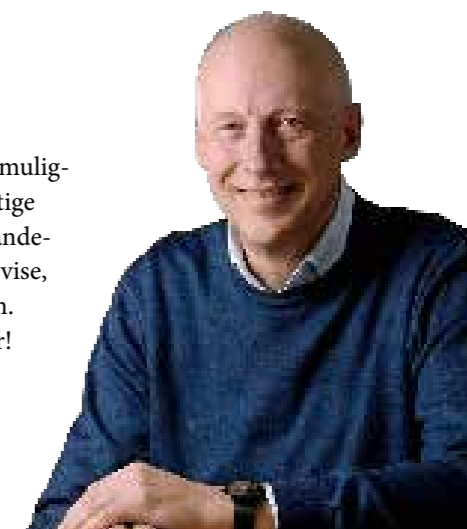
Foto: Steen Rasmussen JV

I Vejen Kommune er vi stolte af vores dygtige Vejen Garden, der har bånd til Slesvigske Musikkorps. Gennem årene har mange musikere fra musikkorpset undervist og dirigeret Vejen Garden, der også er et naturligt led i den musikalske fødekæde.

Jeg håber, at vi i 2021 igen får mulighed for at nyde godt af de dygtige musikere, der her i Corona-pandemien har haft svære kår for at vise, hvad de kan foran et publikum. Vi ser fremad mod lysere tider!

Borgmester Egon Fræhr
Vejen Kommune

Klaus holder skansen i Tønder

Tønder har siden 1920 haft en dansk garnison, som har bidraget til at sikre stabilitet og sikkerhed i grænselandet. Men i 2002 var det slut. Tønder Kaserne lukkede i 2002. 82 år efter Genforeningen blev der altså marcheret for sidste gang ved kaserne i byen. En af de musikere i SMUK, der har et særligt forhold til Tønder er Klaus Heil. I 1985 blev han ansat i SMUK samme år flyttede han ind i et værelse på Haderslev kaserne.

- Men der skete ikke så meget på kaserne, og min bror læste til lærer på seminaret i Tønder. Der var det meget sjovere, og derfor hang jeg meget der, husker Klaus Heil.

Tiden blandt de studerende på seminaret fik stor betydning for Klaus Heil. Faktisk endte han med at flytte til Tønder for senere at møde sin hustru i byen, som han aldrig siden har forladt.

Han mindes dengang, hvor SMUK var med til garnisonens årlige julegudstjeneste, til soldaterjubilæer eller marcherede gennem Tønder, eller hvor ældre fra forskellige plejehjem blev fragtet ind til seniorkoncert med musikkorpset.

- Når jeg kører til Slesvigske Musikhus, kommer jeg forbi kasernebygningerne. Og især i starten kunne man mærke på byen, at kaserne lukkede. Stampersonalet flyttede væk med deres familier, og omtrent samtidig lukkede seminaret. Det kunne mærkes, at der var færre unge i Tønder, siger Klaus Heil.

Tønders borgmester, Henrik Frandsen, er meget bevidst om betydningen af, at byen tidligere har været garnisonsby.

- Rollen som garnisonsby er en vigtig del af Tønders historie og der er mange – ikke mindst fra den ældre generation – som stadig kan huske tilbage til

dengang Tønder Kaserne var hjemsted for Kongens Fodregiment, Jyske Luftværnsregiment og Jyske Telegrafregiments 2. bataljon. I tiden efter genforeningen og 2. Verdenskrig har det at der var militær tilstedeværelse i grænseskommunen helst sikkert haft stor betydning for mange borgere - hvad der jo er fuldt forståeligt, fortæller Henrik Frandsen og fortsætter

- Tønder Kaserne spiller jo heldigvis fortsat en stor rolle i Tønder, men selvfølgelig på en helt anden måde, end den gjorde engang. I dag huser Tønder Kaserne jo både Gældsstyrelsen og Landbrugsstyrelsen med henholdsvis 240 og 100 medarbejdere, så der er heldigvis stadig masser af liv på Tønder Kaserne, selvom det er på en anden måde, end det var engang.

Musikken er og bliver en del af Tønder Kommunes identitet med Tønder Festival som ikke blot lokalt, men også nationalt, kulturelt fyrtårn.

Forhåbentlig kan vi snart igen lade musikken fylde vores spillesteder, torve og stræder.

Vi glædes over musikken, og vi glædes hver gang SMUK – Slesvigske Musikkorps lægger vejen forbi.

Borgmester
Henrik Frandsen

SMUK, Sønderborg og den fælles historie

Imposant er den røde murstensbygning, hvis talrige hvide vinduer skuer ud over Alssund. I den har utallige sergenter modtaget deres militære uddannelse, men i 2014 var det slut. Sergentskolen i Sønderborg blev i forbindelse med Forsvarsforliget flyttet til Varde og Sønderborg Kaserne lukket.

Mens der stadig lød kommandoråb i bygningen, var SMUK en hyppig gæst og musicerede ved en række lejligheder. En af de mest markante var naturligvis Dybbøldagen, hvor Slaget ved Dybbøl Mølle blev markeret med march fra de gamle skanser og ind til Sønderborg. Elever fra Sergentskolen var en lige så fast del af paraden som SMUK. SMUK marcherer fortsat til Dybbøldagen, men altså ikke længere med selskab af sergentelever.

Da sergentskolen lukkede, blev der arbejdet hårdt på, at SMUK fortsat skulle holde tæt kontakt til den gamle garnisonsby. Og den dag i dag har SMUK nære relationer til Sønderborg og ikke mindst Hjemmeværnet, der i den grad fortsat er aktive i byen.

Faktisk var Hjemmeværnet ganske hurtige til at forsøge at udfylde noget af det tomrum, som opstod, da kaserne lukkede. Det kommer blandt andet også SMUK til gode, eksempelvis når SMUK giver nytårs-koncert i Sønderborg og byen bakker op.

En lille krølle på fortællingen om SMUK og Sønderborg er, at musikkorpset selv havde til huse i den smukke bygning ved Alssund frem til 1953.

Slesvigske Musikkorps (SMUK) er for os i Sønderborg Kommune tæt forbundet med markeringen af nationale mærkedage. Det er dejligt, at vi i landsdelen har vores eget musikkorps, som gerne kommer og understøtter markeringen af de mange historiske markeringer i Sønderjylland – ikke mindst i Sønderborg Kommune, hvor Dybbøl og kampene i 1864 tårner sig op som landsdelens store nationale begivenhed.

Vi håber, at det i år bliver muligt at markere 18. april på Dybbøl. Her spiller Slesvigske Musikkorps en stor rolle – både ved paraden på Dybbøl Banke, ved gudstjenesten og den efterfølgende koncert.

Vi ser også frem til, at det i år bliver muligt at markere 100-året for Genforeningen – ganske vist med forsinkelse. Omdrejningspunktet bliver Genforeningsdagen den 15. juni, og også her glæder vi os til et genhør med Slesvigske Musikkorps.

SMUK forener på fornem vis historien og en kulturel oplevelse. Og musik binder os sammen i en fælles oplevelse – uanset anledning. Derfor glæder vi os altid til at få besøg af SMUK. Ikke mindst i et 2021, hvor vi ser frem til, at vi igen kan markere de historiske mærkedage og mødes til musikalske oplevelser.

Borgmester Erik Lauritzen

Sønderborg
Udsigt i verdensklasse

Haderslev er SMUKs hjemmebane

Det er svært at sige Haderslev uden også at sige domkirke, kaserne og SMUK – Slesvigske Musikkorps. Sidstnævnte marcherer fredag efter fredag for fuld musik fra netop kaserne til domkirke for at vende et blad i Slesvigske Fodregiments Mindebog i domkirkens mindekapel.

Det er ikke den eneste måde, hvorpå musikkorpset sætter sit præg på bybilledet. En gang om året er der således lang kø foran byens turistkontor. Det sker, når billetterne til årets SMUK Nytårskoncert bliver sat til salg. SMUK giver fire nytårskoncerter i byen, og hvert år er de efterhånden legendariske koncerter udsolgt.

Endelig har SMUK fået sit eget hus i Haderslev. Slesvigske Musikhus er blevet til med støtte fra A. P. Møller Fonden og giver musikkorpset de optimale rammer for sit virke. Huset gavner desuden hele det musikalske miljø i byen, idet faciliteterne også bliver brugt af eksempelvis musikforeningen og musikskolen.

I og omkring Haderslev mistede i alt 11 danske soldater livet, da Danmark blev besat den 9. april 1940. Hvert år markerer Lysfesten i hele kommunen, da lysset atter blev tændt, og Danmark blev befriet. En begivenhed, hvor SMUK spiller en særdeles aktiv rolle.

Haderslev er lyden af Forsvarets Musikalske Ambassadører, ligesom Haderslev er musikkorpsets absolutte hjemmebane. Haderslev er derfor en del af musikkorpset, akkurat som musikkorpset er en umiskendelig del af Haderslevs sjæl og identitet.

Slesvigske Musikkorps er en indgroet del af Haderslev Kommunes kultur og hverdag. På mange måder spiller Slesvigske Musikkorps en rolle og er meget synligt i livet i byen og kommunen som helhed.

Fredagsparaderne er for mange borgere en vigtig ugentlig oplevelse, der har forskellig betydning for den enkelte. For nogen er det lyden af begyndelsen på weekenden, for andre er det en kultur begivenhed, der holder Sønderjysk historie og identitet ved lige. Det samme er tilfældet ved den årlige Haderslev Lysfest, hvor Slesvigske Musikkorps har en nøglerolle

på scenen overfor 10.000 borgere. Også ved mange andre arrangementer i kommunen bidrager Slesvigske Musikkorps på markant vis. Uanset hvad så er Slesvigske Musikkorps tilknytning til Haderslev meget stærk, hvilket også bundner i, at korpset er hjemhørende i Musikhuset overfor Haderslev Kaserne.

Vi håber, at se meget mere til Slesvigske Musikkorps i 2021, end corona-året 2020 gav mulighed for.

H. P. Geil
Borgmester

Byen, der adopterede et tamburkorps

Hvert år gæster SMUK Aabenraa og serverer et brag af en nytårskoncert. Der er imidlertid også et andet orkester fra Forsvaret, der sørger for god musik i den sønderjyske by. Aabenraa Kommune har adopteret Søværnets Tamburkorps. Det er i øvrigt et – for SMUK – kendt ansigt, der er dirigent i tamburkorpsset. Dirigenten er nemlig René Bjerregaard Nielsen, der i ni år var dirigent i SMUK.

- Det kan måske lyde lidt specielt, at en by kan adoptere et tamburkorps, men det er faktisk meget normalt i den verden. Søværnets Tamburkorps har et særligt forhold til Aabenraa, fordi det flere gange har optrådt til tattoo i Aabenraa og været fast inventar i byen, siger René Bjerregaard Nielsen.

- Og så var der en borgmester, der fik idéen til at adoptere Søværnets Tamburkorps. Det betyder, at vi kommer til Aabenraa så tit, lejligheden byder sig og mindst en gang om året i forbindelse med Sønderjysk Tattoo til ringriderfesten, tilføjer han.

Faktisk er der også en anden forbindelse mellem Aabenraa og Søværnets Tamburkorps. Formanden for "Søværnets Tamburkorps' venner" hedder Dan Petersen. Og han kommer såmænd fra Aabenraa.

SMUK's koncerter betyder meget for mange sønderjyder. Korpset styrker samhørigheden i Sønderjylland, og det kan vi alle være stolte af.

På nuværende tidspunkt er det uforudsigeligt, hvilken indflydelse COVID-19 får på arrangementer i løbet af 2021. Dronningens udsatte besøg i forbindelse med markeringen af 100-års jubilæet

for Genforeningen i 2020 er planlagt til gennemførelse i dagene omkring Genforeningsdagen 15. juni 2021, hvor vi ser frem til at kunne byde velkommen til SMUK.

I Aabenraa Kommune ser vi også frem til et gensyn med SMUK i forbindelse med Seniorkoncerten i Kruså. 2021 bliver forhåbentlig et år, hvor vi igen får mulighed for musikalske oplevelser sammen med SMUK.

Thomas Andresen
Borgmester

Slaget ved Kolding og den musikalske general

Det er en tradition, at SMUK deltager, når Slaget ved Kolding bliver markeret. Slaget fandt sted omkring Kolding den 23. april 1849 og er et af mange slag under de to Slesvigske krige.

En række af dansk histories mest berømte generaler var aktive i disse krige. De fleste kender således generalerne Rye, Moltke, Bülow og de Meza. Sidstnævnte blev forfremmet til general i 1850 og er også kendt under tilnavnet "den musikalske general".

H.C. Andersen skrev eksempelvis i et digt:

*Broderet paa et Guitarbaand til en Kriger:
Sang i Hjerte, Sværd i Haand,
Over Dig den danske Aand.*

Og det siges, at denne kriger var ingen ringere end general de Meza.

Det er derfor helt i de Mezas ånd, at musikken spiller en væsentlig rolle i forbindelse med markeringen af Slaget ved Kolding. SMUK spiller således en lille koncert i Brødremenighedskirken, der i øvrigt blev brugt som feltlazaret for både danske og prøjsiske soldater. Musikkorpset deltager desuden ved kranse nedlæggelsen på kirkegården Gudsageren, hvor man finder fællesgrave ligeledes for både danske og prøjsiske soldater.

Hvis man går på jagt i SMUKs omfattende nodearkiv vil man også støde på værker komponeret af den musikalske general de Meza.

Værnepligtige i Varde får en musikalsk modtagelse

Forsvaret er afhængige af de unge mænd og kvinder, der trækker i uniformen og bliver en del af det helt unikke fællesskab, som SMUK ligeledes er en del af. Et af de steder, hvor værnepligtige hurtigt mærker, at de er blevet del af en institution med en særlig korpsånd, er Varde. Her sørger SMUK for, at de nye hold af værnepligtige får en musikalsk velkomst og dermed bliver introduceret til musikkens betydning for forsvaret, hvad enten det gælder den traditionelle marchmusik eller de signaler, der stadig indgår i de militære parader. Musikken er med til at skabe en helt særlig stemning. Musikken skaber sammenhold og giver de værnepligtige en god begyndelse på det, der måske bliver en lang, uniformeret karriere.

På den måde er Forsvarets Musikalske Ambassadører med til at bygge bro mellem de mænd og kvinder, der udgør Forsvarets fremtid, og den lange historie og de mange traditioner, som danner Forsvarets fundament.

Varde Kommune

I Varde Kommune ser vi frem til, det igen bliver muligt at få besøg af Slesvigske Musikkorps, så de kan følge vores værnepligtige og sergentelever på deres march gennem byen i Varde.

Ligesom med mange andre traditioner, så har nytårskonserterne med Slesvigske Musikkorps måtte vige for corona. Det er en skam.

Indtil da håber vi, at instrumenterne bliver holdt varme til, vi kan nyde korpsets musik igen.

Erik Buhl
Borgmester i Varde Kommune

SMUKs historie strækker sig tilbage til 1778, og musikkorpsset er således et godt eksempel på disse traditioner og denne historie. SMUK er imidlertid mere end det. Og det kender de alt til i Varde. Også i Varde er der nemlig godt fyldt i salen, når musikkorpsset serverer masser af lækker musik i selskab med to dygtige solister og krydrer det hele med indslag, der giver lattermusklerne krampe. Der er naturligvis tale om SMUK Nytårskoncert, der hvert år gæster Varde.

Opmuntring gik hurtigt fløjten

En af de byer, hvis historie er knyttet tæt sammen med Danmarks stridigheder med vores store nabo i syd, er Fredericia. Det er ligeledes en by med nære forbindelser til SMUK. Hvert år deltager Forsvarets Musikalske Ambassadører eksempelvis ved markeringen af Udfaldet fra Fredericia, der fandt sted 6. juli 1849 under Treårskrigen. Musikkorpsset deltager desuden ved en række begivenheder på Ryes Kaserne og var indtil genoprettelsen af Slesvigske Fodregiment en del af Telegrafregimentet, der netop har til huse i Fredericia.

Udfaldet fra Fredericia illustrerer i øvrigt, at det slet ikke er ufarligt at være militærmusiker, når det eneste, man er bevæbnet med, er sit instrument.

Allerede i maj 1849 begynder den Slesvig-Holstenske hær at bombardere byen. Frem til den danske hærs udfald den 6. juli regner granaterne ned. For at holde moralen oppe får et musikkorps ordre til at spille nogle timer hver eftermiddag på en af Fredericias pladser, men en dag er det slut.

”Denne Opmuntring gik hurtig fløjten, thi Bomber og Granater, som endnu af og til susede ind over Byen, ødelagde Musikkens Takt, og da en Bombe faldt ned midt i Musikkorpsset og dræbte en gammel Spillemand, fik Brigademusikken Lov til at tage til Fyn”, som kaptajn Claudius Madsen beskriver det i sine dagbogsnotater, mens han var med til at holde skansen i den belejrede by.

Kilde: danskmilitemusik.dk

Borgmester Steen Wrist Ørts

Slesvigske Musikkorps er en kær og velkommen gæst i Fredericia, der flere gange årligt har besøg af det særdeles populære orkester. Der er ingen tvivl om, at SMUK også er fredericianernes!

Fredericia er konstant i bevægelse og udvikling, men bærer også mange traditioner og skikke med sig fra tiden som fæstningsby, ikke mindst de stemningsfulde og begivenhedsrige 6-julidage, hvor vi markerer det sejrslag om Fredericia 1849. Her er SMUK med til at binde fortid og nutid sammen i et moderne udtryk, hvor musikken formidler både alvor og fest.

www.fredericia.dk

Thomas Elbro er ikke doktor, men næsten.

Det er ikke kærlighed, men tæt på. Musikerne i SMUK har et særligt forhold til deres instrumenter, og når instrumenterne har brug for at komme til hæfterne efter en lang sæson, eller hvis uheldet er ude, så er det ikke hvem som helst, musikerne konsulterer.

Thomas Elbro går ikke i kittel. Han har ikke noget stetoskop eller nogen skalpel, men han kender alligevel kunsten at få et messinginstrument på højkant igen. Indimellem kræver det kirurgisk præcision.

- Som regel er det pumpeventilen, der kan være noget med, siger han og forklarer, at han her opererer med afstande på ned til en hundrededel af en millimeter.

ER STAMKUNDER

Thomas Elbro er ham, som flere af musikerne i SMUK går til, når instrumentet hoster eller sprutter. Han er manden bag "Messingblæservedstedet" lidt nord for Aarhus.

Man fristes derfor næsten til at kalde Thomas Elbro for instrumentdoktor, men der er han vist ikke helt endnu, forklarer han.

- Instrumentmager er det ord, jeg bruger mest - det kræver vist nogle flere års erfaring at kunne kalde sig doktor, siger han med et smil.

- Musikerne er stamkunder; de fleste ved, hvad de vil have.

Hver sommer modtager Thomas Elbro masser instrumenter, der skal klargøres. Det vil sige, de skal have lavet service og udrettet mindre buler, før der typisk venter et travlt efterårsprogram.

- Andre gange må det gerne lige gå lidt hurtigt, fordi de har en koncert næste aften, og det er altid lige det instrument, de skal bruge, som skal laves, siger Thomas Elbro og tilføjer, at musikerne passer godt på deres instrumenter, fordi de så nødt vil undvære dem, hvis de skulle få buler og derfor repareres.

UNIKT KENDSKAB

Instrumentmageren smører alle de bevægelige dele, som med tiden irrer og får kalkbelægninger.

- Og så renser jeg instrumentet. Først skiller jeg det ad og renser de enkelte dele, før jeg sætter det sammen. Hvis der er noget, der ikke fungerer, så ser jeg på det. Måske er der nogle rør, der er skæve, som skal rettes op. Og jeg indstiller ventilerne, så de åbner og lukker, som de skal. Det kræver et unikt kendskab til instrumenterne at kunne udbedre eventuelle skader.

- Hvis jeg skal rette en bule ud, så er det vigtigt, at jeg kender metallens hårdhed og ikke sidder og hamrer løs på det, da det kan ændre spændingen i metallet, så det svinger anderledes, forklarer han.

- Eller hvis jeg skal lodde, må jeg ikke varme tinnene for meget op. Mange instrumenter er lakerede, og lakken kan blive brændt af og gøre, at instrumentet bliver sort, irrer eller falmer. Så jeg skal gøre så lidt som muligt, men samtidig skal det kunne holde. Det er den afvejning, man må lave.

Thomas Elbro er uddannet valdhornist fra Det Jyske Musikkonservatorium, og han har blandt andet været tilknyttet i SMUK i tre og et halvt år for en snes år siden, og han ved stadig, hvordan velklang lyder, og den viden kommer altså nu blandt andre SMUK til gode.

- Jeg kan stort set spille en tone eller tage en skala på et instrument, og så kan jeg høre, om jeg har glemt en ventil, siger han med et glimt i øjet.

Som sine børn

Det er ikke kun messinginstrumenterne, der har brug for reparationer og service. Det samme har Klaus Heils bas. Den er omtrent 12 år gammel og bygget af Johnny Mørch på Djursland. Når bassen skal ses efter eller repareres, tager Klaus Heil turen tilbage til Jyllands næse.

- En instrumentmager kender sine instrumenter som sine egne børn, så der er jeg i gode hænder, forklarer han.

Han står imidlertid snart over for en udfordring. Johnny Mørch bliver ikke yngre, og hvem skal Klaus Heil køre til med sin bas, når Johnny Mørch trækker sig tilbage?

Klaus Heil til forprøve til en Nytårskoncert

Instrumentmageren

En tillidssag

Ullrich Harzer har i årtier haft SMUK-instrumenter i hænderne.

- DET ER EN TILLIDSSAG.

Sådan siger indehaver af "Brass Centrum" Ullrich Harzer, der fra sit værksted i København reparerer flere af SMUK-musikernes instrumenter.

Ullrich Harzer er vokset op i Tyskland og har musikken i blodet. Både hans far og farfar var violinister, og Ullrich Harzer tilbragte timevis af sin barndom i forskellige instrumentværksteder. Det vakte en interesse for faget, og samtidig kan han godt lide at bruge sine hænder. Begge dele har medvirket til, at Ullrich Harzer har gjort en karriere ud af at skabe instrumenter og så lade andre skabe selve musikken.

KAN HØRES MED DET SAMME

Ifølge Ullrich Harzer kan det med, at det er en tillidssag, hvem der reparerer musikernes instrumenter, måske vække undren.

- Men sagen er den, at musikerne skal præstere, og de er derfor under et psykisk pres. Instrumenterne er deres værktøj, og de skal derfor være 100 procent i orden. En enkelt fejl fra et blæseinstrument kan høres med det samme, siger Ullrich Harzer.

- Spiller man violin og sidder blandt 30 strygere, kan man lidt bedre gemme sig, hvis man laver en

fejl, fortsætter han og tilføjer, at det svarer lidt til Formel 1; her er det også altid de samme mekanikere, der hjælper racerkøreren til at præstere.

Ullrich Harzer har kendt flere musikere i SMUK, lige siden han kom til Danmark i 1985.

- Musikere kan måske virke meget selvsikre, men der er ikke meget, der må kikse, før der kommer nerven på – især ikke, hvis de skal spille solo, siger han og forklarer, at det er derfor, at musikerne har så meget brug for en instrumentmager, de stoler på.

Når veje atter krydses

Peter Karm er ny kommunaldirektør i Haderslev Kommune. Engang viste han vejen for SMUK.

- Jeg kan tydeligt huske, at solen skinnede, og det var lunt. Dybbøldagen fandt sted samtidig med, at prinserne var på Sergentskolen. Så vidt jeg husker, var det grunden til, at dronningen også var til stede.

Peter Karm er en af de yngste officerer på kasernen, alligevel er det ham, der leder paradet fra Dybbøl Banke og til midten af Sønderborg.

- Jeg gik forrest, jeg ved ikke, hvorfor det lige blev mig, men det var en spændende oplevelse, siger han og fortæller, hvordan han med sin sabel signalerede paradens retning,

Det med at gå forrest og have ansvaret for rute og takt påvirker ham ikke.

- Det var nok mest det at skulle hilse på dronningen, der gjorde mig lidt nervøs. Resten var eksercits. Det var jeg vant til efter tre-fire år som soldat.

MUSIKKEN HJALP

Bag Peter Karm marcherer SMUK.

- Musikerne var rigtig gode til at hjælpe mig med at holde takten. Turen var over fire kilometer lang, og det er langt at holde trit, men i stedet for at tælle 1-2-3-4 kunne vi lytte til musikken, husker Peter Karm.

- Og musikken giver bare et ekstra krydderi. Soldater er fascinerende at se på, og mange mennesker kom for at se de mange delinger fra sergentskolen, men musikken gør bare et eller andet. Det betyder også, at paradet kunne opleves på lang afstand, fordi man kunne høre musikken. Jeg kan genkende det, når SMUK marcherer gennem i Haderslev. Det trækker også folk til, siger Peter Karm.

Det var i 1989, Peter Karm gik parade gennem Sønderborgs gader i selskab med blandt andre SMUK. Nu krydses deres veje atter.

Peter Karm er netop tiltrådt stillingen som kommunaldirektør i Haderslev Kommune, som Forsvarets Musikalske Ambassadører ofte samarbejder med.

SOM FOD I HOSE

Selv om Peter Karm har sin daglige gang på direktiongangen, har han ikke helt smidt uniformen. Han er således reserveofficer.

Hvilken forskel tror du, dit kendskab til Forsvaret gør i forhold til dit nye virke?

- Jeg kender kulturen i en kommune, men jeg kender også kulturen i Forsvaret. Jeg har så at sige været på begge sider af skrivebordet. Jeg ved, at Forsvaret er en vigtig institution i kommunen både som arbejdsplads og som kulturbærer. Og jeg har måske lidt lettere ved at knytte bånd og forstå både kommune og Forsvar.

- Jeg kender desuden hierarkiet på en kaserne, og jeg har bekendte på Haderslev Kaserne. Det gør det lettere at opbygge en relation og have en dialog.

Kommunaldirektøren fornemmer den stærke opbakning til Forsvaret i kommunen.

- Jeg kan blandt andet fornemme det på kasernen, når vi siger goddag til de nye værnepligtige. Forsvaret er en del af byens identitet; der er et engagement og en stolthed over Forsvaret.

Og Peter Karm ser SMUK som et vigtigt aktiv.

- Folk kan godt blive irriterede, når Forsvaret eksempelvis støjer. Men musikken er den smukke del af Forsvaret, og det som musikkorpset repræsenterer. Det kan noget og ikke kun i forhold til de lokale. SMUK er nærmest en turistattraktion og noget, byen er stolt af, siger Peter Karm.

KORT OM PETER KARM

Peter Karm er 56 år og født i Aalborg. Han er uddannet officer ved Hærens Kampscole. Han er gift og har to voksne børn. Han er desuden reserveofficer. I Forsvaret er der en minimumsbemanding også blandt officererne. Opstår en situation, der øger behovet for officerer, træder Peter Karm til. I sin fritid deltager han derfor hvert år i forskellige øvelser. Det gælder også øvelser under NATOs ledelse i eksempelvis Baltikum.

Han forklarer, at han værdsætter muligheden for at være i en organisation med et tydeligt hierarki, hvor hurtige beslutninger bliver truffet og ført ud i livet uden debat. Det giver et godt modspil til den kommunale verden, han i årevis har færdedes i, hvor den politiske diskussion er en del af beslutningsprocessen.

Tak fordi du gav dig tid til at læse denne udgave af

SMUK

Nyhedsmagasin.

Normalt har vi, her på bagsiden, en kalender over den kommende tids parader, koncerter mm. Det har vi ikke i dette nummer af SMUK Nyhedsmagasin, da det desværre, grundet COVID-19 restriktionerne, er svært for os at planlægge og offentliggøre koncerter frem i tiden. Til gengæld kan jeg forsikre om, vi vender stærkt tilbage. De sidste par måneder har musikerne hjemmeøvet og dygtiggjort sig. Vi har planlagt en masse gode og spændende koncerter, og vi glæder os til at underholde jer igen.

I mellemtiden kan du orientere dig på vores hjemmeside, Facebook og Instagram. Vil du være sikker på at være blandt de første til at få besked om SMUK nyheder, koncerter og medlemstilbud, kan du tilmelde dig vores nyhedsbrev. Det gør du på vores hjemmeside www.smukmusik.dk.

Med venlig hilsen og på gensyn
Rasmus Frandsen
SMUK orkesterchef

